

hbo-bachelor Bachelor of Cabaret Avans+

30 mei 2012

NVAO uitgebreide Toets nieuwe opleiding

Paneladvies

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	4
3	Beschrijving van de opleiding	5
	3.1 Algemeen	5
	3.2 Profiel instelling	5
	3.3 Profiel opleiding	6
4	Opleidingsbeoordeling	7
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	7
	4.2 Programma	9
	4.3 Personeel	17
	4.4 Voorzieningen	20
	4.5 Kwaliteitszorg	22
	4.6 Toetsing	23
	4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	25
	4.8 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	25
	4.9 Aanbevelingen	25
5	Overzicht oordelen	26
	Bijlage 1: Samenstelling panel	27
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	29
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	30
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	31

1 Samenvattend advies

De Bachelor of Cabaret van de Koningstheateracademie (KTA) die onder verantwoordelijkheid van Avans+ te Den Bosch wordt uitgevoerd, is uniek voor Nederland. Maar ook internationaal gezien is de opleiding zo typisch passend bij de Nederlandse cultuur dat die nergens gelijksoortig wordt gegeven. De KTA levert ieder jaar cabaretiers af die hun weg vinden op de vele kleine en grote podia die Nederland rijk is. Beroepsbeoefenaren die betrokken zijn bij cabaret: impresariaten, directeuren van zalen en cabaretiers, voelen zich nauw verbonden met deze opleiding die nog geen 50 studenten telt.

Avans+ heeft een volledig en transparant aanvraagdossier ingediend dat een getrouw beeld geeft van inhoud en vormgeving van de opleiding.

De eindkwalificaties zijn in nauw overleg met het werkveld opgesteld. Daarbij werd als basis gebruik gemaakt van het landelijk beroepsprofiel dat geldt voor de Bachelor of Theater.

Het programma is gedetailleerd en compleet voor de totale opleidingsduur van vier jaar uitgewerkt. Alle activiteiten staan in het teken van de uitoefening van het beroep van cabaretier. De student moet aan het eind van de opleiding een voorstelling kunnen organiseren en uitvoeren. De cabaretier moet zich zelf kunnen verkopen op grond van een weloverwogen ondernemingsplan en hij moet weten wat hij doet. Dat komt tot uitdrukking in zijn portfolio en in zijn scriptie. Praktijkonderzoek is vanaf het eerste jaar in het programma opgenomen. De opleiding hecht aan (zelf)reflectie en beschouwing omdat een cabaretier een creatieve, sterke en zelfbewuste persoonlijkheid dient te zijn.

Het personeel dat de opleiding inzet is in voldoende mate aanwezig, enthousiast en deskundig. Wanneer de deskundigheid binnen de eigen gelederen niet aanwezig is, dan wordt die ingehuurd vanuit het uitgebreide netwerk dat de opleiding heeft. Werkveldvertegenwoordigers en wetenschappers komen graag naar de KTA om over hun specialisme te vertellen dan wel dat te demonstreren. De studiebegeleiders worden door de studenten hoog geprezen.

De KTA is gevestigd in een passend gebouw met alle voorzieningen die nodig zijn om de opleiding te faciliteren. De bibliotheek kan beter worden uitgebaut.

Het kwaliteitszorgsysteem van de Bachelor of Cabaret is van dezelfde snit als dat van Avans+. Het hele systeem wordt nauwkeurig gevolgd in de praktijk. Voor een kleinschalige opleiding is het wel wat veel gevraagd, zo dacht het panel, maar het tegendeel bleek waar te zijn. Het volgen van alle procedures werkt niet verstikkend maar juist bevrijdend. Alle geledingen weten waar zij aan toe zijn en dat werkt 'vrijheid' in de hand. Het systeem maakt het in ieder geval mogelijk dat alle geledingen, maar vooral het werkveld, veel invloed hebben op de inhoud en vormgeving van de opleiding.

De toetsing heeft het panel uitgebreid bestudeerd. Vooral de toetsing van het hbo-niveau is bij iedere sessie tijdens het locatiebezoek aan de orde gekomen. Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding ruimschoots het hbo-niveau haalt en dat de toetsing van het

niveau nauwkeurig aan de hand van criteria en in vele vormen wordt toegepast. Helaas heeft het panel geen scriptie kunnen inzien omdat de eerste scriptie nog geschreven moet worden.

De Bachelor of Cabaret is een niet bekostigde opleiding. Studenten, de Gemeente Den Bosch, het eigen impresariaat en de vrienden van de KTA zorgen al bijna 20 jaar voor een adequate financiering waardoor het afgeven van een afstudeergarantie voor gestarte studenten mogelijk is.

Het panel heeft met genoeg vastgesteld dat deze opleiding de toets der kritiek waar het gaat om de basiskwaliteit van een bacheloropleiding met goed gevolg heeft doorstaan. Het panel adviseert de NVAO om dan ook positief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Bachelor of Cabaret van Avans+.

Den Haag, 30 mei 2012,

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding hbo-bachelor Bachelor of Cabaret van Avans+.

drs. Kees Horsman
(voorzitter)

drs. Kees van de Meent
(secretaris)

2 Werkwijze panel

Op 2 maart 2012 heeft Avans Hogeschool B.V. (Avans) een aanvraag toets nieuwe opleiding (tno) voor een hbo-bachelor Bachelor of Cabaret bij de NVAO ingediend. De NVAO heeft een panel vastgesteld met de vraag een advies uit te brengen over deze bachelor. Het panel heeft de volgende samenstelling:

– Voorzitter: Kees Horsman, associé bij Van Beekveld & Terpstra;

Leden:

- Herman Mariën, opleidingshoofd podiumkunsten bij Artesis Hogeschool Antwerpen;
- Steven Schenk, studiebegeleider Amsterdamse toneelschool & Kleinkunstacademie van de Theaterschool (ATKA);
- Raf Walschaerts, cabaretier en muzikant Kommil Foo;

Student-lid:

- Myrthe Woddema, student Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool Leiden.

Het panel werd bijgestaan door Nancy Van San, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en Kees van de Meent, extern secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523) in acht genomen.

Het ingediende aanvraagdossier bevatte een hoofddocument onder de titel *Bachelor of Cabaret een opleiding van Avans+* dat vergezeld ging van diverse bijlagen, per standaard gespecificeerd. Het panel heeft het dossier digitaal en op papier ontvangen. Na bestudering van de stukken vond een eerste bijeenkomst van het panel plaats op 20 april 2012 in het kantoor van de NVAO in Den Haag. Tijdens die bijeenkomst heeft het panel de gang van zaken besproken en eerste indrukken uitgewisseld over de opleiding op grond van zijn bevindingen. Ook zijn nadere vragen geformuleerd voor de aanvrager. Twee vragen zijn vervolgens naar de aanvrager gestuurd met het verzoek de antwoorden op deze vragen, evenals een aantal aanvullende bijlagen, voorafgaand aan het locatiebezoek bij het panel aan te leveren. In bijlage 3 van dit paneladvies is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft ontvangen. Naar aanleiding van de aanvullende informatie heeft het panel aanvullende vragen en opmerkingen uitgewisseld voorafgaand aan het locatiebezoek. Alle vragen zijn door de secretaris geïnventariseerd en zijn als input gebruikt voor het locatiebezoek. Een voorlopige agenda en tijdsindeling voor het locatiebezoek op 11 mei 2012 te Den Bosch werden op grond van een voorstel van de opleiding door het panel aangevuld en vastgesteld. Aan het eind van het bezoek op 11 mei heeft het panel alle onderwerpen en standaarden besproken en beoordeeld. Op grond van de eerste verkenningen en de bevindingen tijdens het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld en dat de panelleden voorgelegd voor commentaar. De opmerkingen van de panelleden zijn verwerkt in een tweede versie van het advies. Dat tweede conceptadvies is uitsluitend afgestemd met de voorzitter, met goedvinden van de panelleden, aangezien de gemaakte opmerkingen niet van wezenlijk belang waren voor de formulering van een definitieve versie. Het definitieve advies is op 30 mei 2012 naar de NVAO verstuurd.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling	: Avans+
Opleiding	: hbo-bachelor Bachelor of Cabaret
Variant(en)	: voltijd
Afstudeerrichtingen	: geen
Locatie	: Den Bosch
Studieomvang (ECTS)	: 240 ECTS
Sector	: taal en cultuur

3.2 Profiel instelling

Avans+ is een dochterorganisatie van Avans Hogeschool. Avans+ is een aangewezen onderwijsinstelling met cursussen en opleidingen van mbo-niveau tot en met universitair onderwijs. Avans+ wil mensen en organisaties praktijkgericht ontwikkelen en doet dat onder

meer door het verzorgen van (post)bachelor- en masteropleidingen op het gebied van techniek, ICT, management, finance en zorg & welzijn, maar ook door het aanbieden van individuele en organisatie ontwikkeltrajecten. In de filosofie van Avans+ staat de koppeling tussen de ambities van mensen en organisaties centraal.

Avans+ ziet het creëren en koppelen van collectieve ambities als dé succesfactor voor de ontwikkeling van een organisatie en de mensen die er werken. Vanuit deze filosofie biedt Avans+ mensen en organisaties de mogelijkheid om zich gezamenlijk te ontwikkelen.

3.3 Profiel opleiding

De opleiding Bachelor of Cabaret voert Avans+ uit in nauwe samenwerking met de Konings theateracademie (KTA) te 's Hertogenbosch die een cabaretopleiding sinds 1999 verzorgt. Avans+ is als aangewezen instelling verantwoordelijk voor de inhoud, kwaliteit en uitvoering van de opleiding.

Begin 2008 zijn besprekingen gestart tussen de directies van de KTA en van Fontys Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg over het in Nederland van de grond krijgen van een cabaretopleiding op hbo-niveau. In het najaar van 2008 werd duidelijk dat voor de beoogde Bachelor of Cabaret Fontys Hogescholen niet de aangewezen partij was om mee samen te werken omdat de KTA een unieke onbekostigde cabaretopleiding voorstond die Fontys niet kon bieden.

Avans+, gespecialiseerd in onbekostigd onderwijs, is gevraagd de Bachelor of Cabaret te exploiteren en in het verlengde daarvan zorg te dragen voor de kwaliteit, uitvoering en erkenning van het programma.

De Bachelor of Cabaret kiest voor een opleidingsprofiel dat integraal gericht is op het beroep cabaretier. Cabaret is in Nederland populair en daarom zal de werving van deelnemers aan de nieuwe opleiding geen probleem vormen. De instroom wordt beperkt tot vijftien studenten per jaar. Betrokkenen uit het werkveld en bij aanverwante opleidingen bevestigen dat met de Bachelor of Cabaret wordt voorzien in een bestaande behoefte binnen het beroepenveld.

De beroepsgroep Nederlandstalige cabaretiers bestaat uit een groep individualisten die met hun eigen talenten een plaats hebben gezocht op de arbeidsmarkt. Die arbeidsmarkt bestaat voornamelijk uit de grote, middelgrote en kleine theaters. Daarnaast bestaat er nog een markt van onder meer bedrijven, scholen en verenigingen die incidenteel een podium bieden aan cabaretiers.

Cabaret is kostentechnisch een relatief goedkope podiumkunst en wordt niet gesubsidieerd. Vanuit economisch perspectief bezien, neemt cabaret een stevige positie in binnen de podiumkunsten. Cabaret is populair en wordt gezien als een segment met groeipotentie. De schaduwkant van die populariteit is het gevaar van wildgroei en commerciële vervlakking. Het beroep cabaretier kent een unieke verbondenheid aan de Nederlandstalige cultuurgebieden die sterk doorwerkt in de invulling van het beroep in deze culturele omgeving. Daarom is internationale samenwerking beperkt tot gelegenheidsprojecten met de kleinkunstopleiding van Hogeschool Artesis in Antwerpen.

De opleiding Bachelor of Cabaret is nieuw voor Nederland en voor de instelling. De studieomvang van de opleiding bedraagt 240 studiepunten.

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Volgens het dossier vindt Avans + het beroep van cabaretier specifiek genoeg om te kiezen voor een opleidingsprofiel dat integraal gericht is op het beroep cabaretier. Volgens de cabarethistoricus Frank Verhallen, tevens docent aan de academie, is de cabaretier een authentieke theaterpersoonlijkheid en -maker. Als uitvoerend artiest bezit hij een humoristisch talent. De cabaretier gaat directe communicatie met het zaalpubliek aan en creëert zijn eigen theatermateriaal. Hij organiseert de voorstelling en opereert veelal als zelfstandig ondernemer.

De enige particuliere opleiding in Nederland die inmiddels langdurig opereert is de KTA uit 's-Hertogenbosch. De expertise van de KTA vormde een belangrijke input bij de totstandkoming van het beroepsprofiel. In samenspraak met belangrijke representanten van het werkveld Cabaret is door haar een profielschets gemaakt van het beroep cabaretier. Aanvullend zijn enquêtes gehouden onder actieve cabaretiers en impresariaten. Ook is een tweedaagse conferentie gehouden ter vaststelling van het beroepsprofiel. In 1993 is in opdracht van het Nederlands Theater Instituut een onderzoek 'Cabaret in Nederland' van Teunis IJdens en Berend Jan Langenberg uitgevoerd.

Uit de diverse bronnen komt het volgende beroepsbeeld naar voren:

'De cabaretier is een authentieke theaterpersoonlijkheid met sterk communicatief vermogen die in iedere ad-hoc situatie op het toneel met zijn publiek effectief kan communiceren. Hij is in staat ideeën te ontwikkelen tot een voorstelling. Hij beschikt over persoonlijk humoristisch talent, persoonlijke verbeeldingskracht, een eigen visie en gedachtegoed en een aantal voor de uitoefening van zijn vak ontwikkelde ambachtelijke vermogens. Hij is een goed waarnemer van menselijk gedrag op basis waarvan hij zijn publiek de spiegel kan voorhouden'

Cabaret wordt gezien als een professionele literaire of literair-muzikale theaterkunstvorm waarbij de persoonlijkheid van de uitvoerder voorop staat en inzet is van het persoonlijk of maatschappelijk engagement dat hij verbeeldt. De cabaretier zoekt een intieme verbintenis met zijn publiek en maakt daarbij gebruik van literaire stijlmiddelen als vormen van humor en overdrijving. Dit beroepsprofiel levert de volgende beroepskenmerkende situaties op, de cabaretier:

1. creëert zijn eigen authentieke theatermateriaal; hij is zijn eigen auteur en is een autonoom, scheppend kunstenaar;
2. is uitvoerend artiest van zijn eigen theatermateriaal;
3. werkt vanuit zijn expertise samen met of in opdracht van derden;
4. zet zichzelf als authentiek 'product' op de markt.

Het beroepsprofiel voor cabaretier is mede ontwikkeld aan de hand van het beroepsprofiel Bachelor of Theater. Soms komen de invullingen overeen met die van dat gezamenlijke opleidingsprofiel, vaak wordt de invulling aangepast door competenties meer toe te snijden op cabaret, soms door volledig ontbrekende elementen toe te voegen.

Het beroepsbeeld werd vervolgens in het beroepsprofiel verwerkt in een set van tien competenties.

beroepscompetenties van de cabaretier		
C 1	Artistieke visie	De cabaretier heeft het vermogen om zichzelf bewust te plaatsen binnen de evoluerende traditie van het cabaret.
C2	Creërend vermogen	De cabaretier demonstreert zijn vermogen om zijn eigen artistieke ideeën en concepten te vorm te geven in taal, verhaal (tekst of lied) en beeld en verder te ontwikkelen.
C3	Vermogen tot samenwerken	De cabaretier demonstreert zijn vermogen om samen te werken vanuit zijn specifieke expertise binnen een gezamenlijk proces naar een artistiek eindproduct.
C4	Communicatief vermogen	De cabaretier kan op heldere en overtuigende wijze communiceren (zowel verbaal als in schrift) over ideeën en concepten van zijn product.
C5	Ambachtelijk vermogen	De cabaretier heeft het vermogen om zijn persoonlijk en/of maatschappelijk engagement op het toneel te brengen in een authentiek en (technisch) professioneel artistiek eindproduct waarin hij een kritisch en inspirerend tijdsbeeld toont.
C6	Ondernemerschap	De cabaretier beschikt over organisatievermogen en ondernemerschap.
C7	Omgevingsgerichtheid	De cabaretier heeft een breed referentiekader en laat zich in zijn visie op mens en maatschappij, kunst en cultuur en cabaret inspireren door diverse bronnen, waaronder zowel de alledaagse maatschappelijke actualiteit, als de (multi)culturele en wetenschappelijke bronnen.
C8	Lerend vermogen	De cabaretier laat in zijn werk zien dat hij constant bezig is met zijn artistieke ontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling als cabaretier.
C9	Reflectief vermogen	De cabaretier demonstreert zijn vermogen om te reflecteren op artistieke ontwikkeling.
C10	Innovatief vermogen	De cabaretier laat in zijn werk een oriënterende en onderzoekende houding zien.

De competenties zijn verwerkt tot opleidingskwalificaties en toegespitst op het niveau van de *startende* cabaretier. Veelal volgt na de opleiding een fase van doorgroei waarin de eigen identiteit en naamsbekendheid versterkt wordt en de cabaretier zijn plaats zoekt binnen een impresariaat dat hem ondersteunt in zijn doorgroei.

Als referentiekader voor het niveau van de bachelor fungeren de Dublin-descriptoren. In Nederland wordt een afgeleide daarvan, de tien generieke kernkwalificaties, gebruikt.

In de aanvraag worden de competenties afgezet tegen de kernkwalificaties.

Voor de verdere ontwikkeling van de Bachelor of Cabaret is een werkveld adviesraad (war) samengesteld die in maart 2009 voor het eerst bijeenkwam.

Overwegingen

De competenties die afgeleid zijn van een landelijk beschreven en landelijk geaccepteerd beroepsprofiel heeft de opleiding, naar de mening van het panel, op een juiste manier verwerkt tot eindkwalificaties.

Het opleidingsprofiel is een toespitsing van het landelijk profiel op het beroep van cabaretier. Op competentiekaarten zijn de eindkwalificaties verder uitgewerkt in meetbare prestatie-indicatoren.

De opleiding profileert zich als enige cabaretopleiding van Nederland. Een vergelijking met mogelijk verwante Nederlandse en Vlaamse kleinkunstopleidingen rechtvaardigt dit standpunt en wordt door het panel onderschreven. Een internationale equivalent van deze opleiding bestaat niet. Een cabaretcultuur waarvoor de KTA de beginnende beroepsbeoefenaren opleidt, is uitsluitend in Nederland te vinden.

Conclusie: voldoende

4.2 Programma

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

De belangrijkste kenmerken van een ontwikkeltraject van Avans+ zijn:

- aandacht voor persoonlijke groei en ontwikkeling van de deelnemer;
- gerichtheid op praktisch direct toepasbare kennisverwerving;
- gebruikmaking van de nieuwste inzichten, methoden en mogelijkheden op het gebied van volwasseneneducatie.

Het is de missie van Avans+ personen daadwerkelijk beter te laten presteren als professional, als zelfstandig ondernemer en als deelnemer aan de samenleving.

De bestaande opleiding van de KTA, waar de aanvraag op stoelt, kenmerkte zich door een sterke beroepsgerichtheid en een hechte band met het werkveld. Avans+ heeft nadrukkelijk de ambitie de synergie die in het verleden ontstaan is te continueren. De opleidingssituatie is een vermenging van een theateropleiding en een opleidingstheater.

De basis voor het beroepsprofiel, het opleidingsprofiel en - curriculum is ontstaan in de beginjaren, dus vanaf 1999. Het is het resultaat van trial and error in het opleiden op grond van gesprekken met (gast)docenten, cabaretiers en impresariaten.

De (pedagogische) uitgangspunten waarop het curriculum stoelt, zijn de (pedagogisch) aangepaste competenties. De intensieve betrokkenheid van en samenwerking met het werkveld zullen in de loop van de komende jaren worden geïntensiveerd dankzij de Cabaretproductieplaats: een vrijplaats voor (eenmalige) samenwerkingsverbanden tussen gearriveerd cabarettalent en startende cabaretiers.

De cabaretier is een kunstenaar en een ambachtsman.

De kunstenaar wordt geprikkeld en bevraagd op fascinatie, noodzaak en vormkracht. Dit geschiedt in toenemende mate van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd tot men het niveau bereikt dat nodig is om in het vierde jaar het eigen artistieke team samen te stellen om tot het eindproduct te komen.

De ambachtsman wordt gevormd bij kernvakken: zangtraining, acteurstraining en schrijftraining.

Deze vakken worden beschouwd als de eerste inspiratiepunten van de verschillende cabaretiers.

Hart van de opleiding is het vak theateratelier: van de cabaretwerkplaats tot autonoom theaterwerk.

Daarnaast kiest de deelnemer in zijn derde jaar zijn expertisegebied uit een van de drie kernvakken, daarbij geadviseerd door het kernteam aan docenten en door de opleidingsdirecteur. Het expertisevak geeft aan dat de cabaretier tijdens competentie-examen 3 beoordeeld mag worden op de (technisch) excellente uitvoering van dat vak. De kennisvakken zijn als theoretische tegenhanger gekoppeld aan de praktijkvakken. De onderzoeksvaardigheden waarbij vanuit een heldere onderzoeksvraag het analytisch vermogen wordt aangescherpt, komen eveneens bij de kennisvakken aan de orde. In het derde jaar blijft de deelnemer een aantal verplichte vakken houden die hem helpen te reflecteren op zijn engagement. In het vierde leerjaar zijn de kennisvakken gekoppeld aan het expertisegebied. De onderzoeksvaardigheden resulteren uiteindelijk in een scriptie. Het vak dramaturgie is binnen de opleiding een belangrijke factor in het aanleren van onderzoeksvaardigheden. Hierbij wordt samengewerkt met en gebruik gemaakt van de expertise van de Universiteit Utrecht, de afdeling Theaterwetenschappen. De hier aanwezige hoogleraren zijn ook werkzaam als dramaturg in het veld. Zij verzorgen tevens gastcolleges over actuele theaterontwikkelingen. Universitaire docenten van de faculteit letteren aan de Universiteit van Utrecht worden ook betrokken als begeleiders/ supervisor bij afstudeerscripties. Verder wordt voor speciale projecten gebruik gemaakt van universitaire docenten van de VU (faculteit geesteswetenschappen) en de Universiteit Tilburg (faculteit geesteswetenschappen).

Al vanaf het eerste studiejaar worden deelnemers ingezet om opdrachten (onder meer voor bedrijven en overheid) uit te voeren. In latere leerjaren (derde- en vierde leerjaar) wordt hun eigen theaterprogramma aangeboden door het impresariaat. De projecten leiden tot beroepsgerelateerde kenmerkende situaties.

Zakelijke training is vanaf het eerste jaar een verplichte module die bij aanvang als toevoerder (eerste en tweede jaar) en daarna als actief ondernemer wordt afgesloten met een ondernemingsplan. Dat plan (derde leerjaar) wordt in het vierde leerjaar getest op haalbaarheid in de praktische uitvoering van hun eigen theatrale performance/voorstelling en hun aanverwante beroepspraktijk.

De artistieke supervisie en de studieloopbaangesprekken zijn beiden bedoeld om de deelnemer zowel qua studievoortgang als ook qua artistieke vooruitgang nauwlettend te volgen en waar nodig te coachen. Binnen de artistieke supervisie wordt de deelnemer ook geadviseerd over het te kiezen expertisevak. Daarnaast wordt praktische training gegeven.

Een minor biedt de deelnemer de mogelijkheid zich theoretisch te verdiepen in een gebied wat zijn/ haar persoonlijke voorkeur heeft. Dat kan onder meer zijn: filosofie, journalistiek of psychologie. De minor vindt plaats in het derde jaar. De omvang bedraagt 30 studiepunten.

Overwegingen

De beroepspraktijk acht het panel voldoende vertegenwoordigd binnen de opleiding. In alle gesprekken kwam naar voren dat de samenwerking tussen de opleiding en de beroepspraktijk geen lippendienst betreft maar stoelt op een hechte verbondenheid van opleiders en de beroepsbeoefenaren in de volle breedte. Actuele ontwikkelingen krijgen via de docenten, de vakinhouden, de theaterbezoeken en het maken van eigen voorstellingen

de volle aandacht. De opleiding wil op grond van de eigen capaciteiten van studenten steeds weer de nieuwe generatie cabaretiërs opleiden.

De opleiding volgt echter daarbij niet alle ontwikkelingen die zijdelings linken hebben met cabaret als kunstvorm. De KTA leidt bijvoorbeeld niet op voor stand-up comedian omdat de opleiding die vorm van theater niet als het cabaret ziet zoals dat in de volle breedte vorm zou moeten krijgen. Kaf en koren worden dikwijls pas gescheiden in de praktijk. Daarom maakt de opleiding op grond van haar ervaring en in overleg met het werkveld keuzes om teleurstellingen in de praktijk te voorkomen.

De zakelijke kant van de opleiding krijgt steeds meer aandacht en wordt afgesloten met het opstellen van een ondernemingsplan als een van de drie elementen waarmee de opleiding wordt afgesloten. Ondernemingsplan, voorstelling en scriptie zijn de drie elementen om af te studeren.

Op de vraag van het panel of een geïsoleerde kunstopleiding zoals de Bachelor of Cabaret binnen Avans+ er een is, wel voldoende verwante kunstvormen integraal overziet en elementen daaruit kan opnemen in het programma, werd bevestigend geantwoord. Juist heeft de KTA gekozen voor Avans+ om meer vrijheid te hebben in het aantrekken van deskundige docenten en uitvoerende kunstenaars die specialist zijn op een gewenst terrein. Het panel heeft door de uitleg de overtuiging gekregen dat de opleiding in haar volle breedte zich als kunstvorm kan ontwikkelen.

Het derde element waarop iedere student afstudeert, naast de voorstelling en het ondernemingsplan, is de scriptie. De opleiding besteedt, zo bleek uit de gesprekken, vanaf het eerste jaar aandacht aan onderzoeksvaardigheden en het correct toepassen van die vaardigheden in het doen van praktijkonderzoek om tot goede producten te komen. De portfolio's die het panel inzag, getuigen van reflectie en verdieping op grond van behaalde leerresultaten en van competentiegroei. Vanaf het derde jaar wordt veel aandacht besteed aan het scriptieonderwerp, de probleemstelling en de uitwerking van het eindwerkstuk. Een analyse van het 'Buckler effect' en 'de rol van de vrouw in het cabaret' zijn genoemde onderwerpen. Aangegeven werd dat de scriptie de beschouwing dient en dat reflectie in het werkstuk vorm krijgt. Dat is noodzakelijk want de fascinatie die iedere cabaretiër moet bezitten, vraagt analyse en reflectie en daarom is een onderzoekende houding voor de cabaretiër gewoon nodig. Het creatieve is daarbij leidend en beïnvloedt het denken. Een assistent in onderzoek (aio) draagt de komende jaren zorg voor de opzet en begeleiding van onderzoek bij de opleiding.

Conclusie: voldoende

4.2.2 Standaard 3

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De opleiding Bachelor of Cabaret is gespreid over zestien onderwijsperiodes. Het programma is vormgegeven met behulp van vier leerlijnen. De integrale leerlijn omvat het theateratelier en de projecten. De conceptuele leerlijn bestaat uit de kennismakende vakken. De leerlijn vaardigheden bestaat uit de kernvakken en de praktijkondersteunende vakken. In de leerlijn persoonlijke ontwikkeling staat de artistieke supervisie en de studieloopbaan van de deelnemer centraal. Het programma is in detail uitgewerkt voor alle vier de leerjaren.

De opleiding werkt voor de meeste competenties met drie competentieniveaus uitgezonderd de competentie ondernemen.

Niveau 1 staat voor doorstroombekwaamheid:

De opleiding stelt vast of de deelnemer over voldoende niveau beschikt om door te stromen naar de postpropedeutische fase.

Niveau 2 staat voor basisbekwaamheid:

De opleiding acht de deelnemer in staat om zelfstandig (onder supervisie) de activiteiten op basaal niveau uit te voeren in realistische beroepssituaties.

Niveau 3 staat voor startbekwaamheid:

De opleiding acht de deelnemer voldoende competent om in het werkveld als beginnend beroepsbeoefenaar professioneel te opereren.

De gezamenlijke set van competenties is in de aanvraag gekoppeld aan de competentieset van het beroepsprofiel 'Beroep Cabaretier'. De uitsplitsingen van de beschrijving op drie niveaus maakt zichtbaar hoe de groei van de competenties binnen de opleiding is uitgezet.

Voor iedere competentie is een competentiekaart gemaakt. Op deze kaart staat per niveau een beschrijving van de niveaukwalificatie en de daaraan gekoppelde prestatie-indicatoren. De prestatie-indicatoren worden in het toetssysteem ingezet als toetscriteria. Ter illustratie een voorbeeld van een (gedeeltelijk ingevulde) kaart.

Competentie 1: Artistieke visie: De deelnemer heeft het vermogen om zichzelf bewust te plaatsen binnen de evoluerende traditie van het cabaret		
Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
De deelnemer demonstreert zijn fascinatie, zijn innerlijke noodzaak en zijn ambitie voor cabaret. Hij kent de bestaande cabaret- beroepspraktijk en is in staat een gefundeerde mening te geven over voorstellingen en cabaretiers.	Hij kent daarbij ook de geschiedenis van het cabaret en kan zijn eigen voorkeur in de beroepspraktijk gefundeerd benoemen, alsmede de invloeden die zijn eigen visie ondervindt van het werk van anderen /voorgangers.	Daarbovenop geeft de deelnemer in zijn persoonlijke werk uiting aan zijn visie op cabaret en levert hij een bijdrage aan de ontwikkeling van het cabaret met zijn eigen persoonlijke handtekening.
prestatieindicatoren	prestatieindicatoren	prestatieindicatoren
1 De deelnemer kan duidelijk verwoorden wat hem inspireert en uit dat in zijn gedrag.	1 De deelnemer kan zich vanuit zijn artistieke visie duidelijk plaatsen in de beroepspraktijk.	1 De deelnemer maakt zijn artistieke visie zichtbaar op het toneel.
2	2	2
3	3	3
4 hij kan desgevraagd een gefundeerde mening geven over een voorstelling.	4 de deelnemer kan benoemen welke invloeden hij ondervindt of ondervonden heeft van andere cabaretiers of stromingen binnen het cabaret.	

De vakken: Bachelor of Cabaret:

Theateratelier	
Projecten/Producties	
Kernvakken:	Schrijven Acteren Zang
Praktische vakken:	Stem Instrumentale training Improvisatietechniek Scènestudie Liedtekstinterpretatie Bewegingstechniek Mime Componeren
Theoretische vakken:	Dramaturgie Solfège Literatuurgeschiedenis Cultuurgeschiedenis Hedendaagse cultuur Repertoirekennis Zakelijke organisatie Onderzoek innovatie Ondernemingsplan
Persoonlijke ontw.:	Artistieke supervisie & studieloopbaanbegeleiding

De vakken zijn gerelateerd aan de competenties. Alle vakken zijn bovendien gekoppeld aan een specifiek competentieniveau, aan toetsen en bijbehorende prestatie-indicatoren. De deelnemer heeft het vermogen om zichzelf bewust te plaatsen binnen de evoluerende traditie van het cabaret. De opleiding wordt ondersteund door literatuur.

Overwegingen

Het panel constateert dat het programma zeer uitgebreid is uitgewerkt voor alle jaren en niet slechts alleen voor het eerste jaar wat voor een toets nieuwe opleiding gebruikelijk is. De student weet bij binnenkomst vrij nauwkeurig wat wordt vereist als afsluiting van het totale curriculum aan het eind van het vierde jaar: een voorstelling kunnen organiseren en uitvoeren, een ondernemingsplan opstellen en een scriptie schrijven. Naar de mening van het panel zijn alle eindkwalificaties haalbaar op grond van het geboden curriculum. Het panel acht het niet mogelijk dat alle studenten alle kwalificaties halen op een voldoende niveau, maar dat acht het panel geen bezwaar gezien het gegeven dat niet alle studenten begiftigd zijn met dezelfde talenten. De opleiding herkent en erkent dat dilemma. Iemand die niet zingen kan, zal sterktes moeten hebben op het terrein van het gesproken woord of van het schrijven van teksten of anderszins. De ene cabaretier is goed in het gezongen lied, de ander in het schrijven of spreken van teksten. Het een compenseert dikwijls het ander. Maar iedere student heeft wel alle vakken doorlopen en kent daardoor via reflectie zijn sterke en zwakke kanten. Daarom acht het panel het van waarde dat alle studenten kennis maken met alle aspecten van het vak van cabaretier. De opleiding kent weinig verplichte literatuur buiten de readers om. Het panel acht het niveau van de readers voldoende.

Docenten verwijzen dikwijls naar artikelen en boeken die voor een hbo-student van belang zijn, zo bleek uit de gesprekken.

Conclusie: voldoende

4.2.3 **Standaard 4**

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Uitgangspunt van de vierjarige Bacheloropleiding Cabaret is het toewerken naar het maken van een cabaretvoorstelling en het verkennen van de arbeidsmarkt om een voorstelling te kunnen vermarkten, zo meldt het dossier.

Het vak *theateratelier* vormt de spil van de opleiding. In deze cabaretwerkplaats voor autonoom theaterwerk wordt vraaggericht onderwijs aangeboden en komen alle aspecten van het beroep van cabaretier praktijk- en onderzoeksgericht aan de orde.

Twee vaste regisseurs leggen de bodem qua conceptueel denken en het bijbrengen van de technische vaardigheden. De regisseurs voor de derdejaars zijn actieve theatermakers. In het vierde jaar kiest de deelnemer zelf zijn eigen artistieke team.

De projecten en opdrachten die in het theateratelier inhoud en vorm krijgen kunnen vermarkt worden door een speciaal daartoe ingericht impresariaat. Dat gaat om ongeveer honderd voorstellingen per jaar. Soms al vanaf hun eerste jaar worden deelnemers ingezet voor voorstellingen voor onder meer theaters, congressen, symposia en festivals. Per opdracht wordt een team bijeengezocht uit alle jaren om een project professioneel te realiseren.

Daarnaast werkt het impresariaat ook daadwerkelijk als impresariaat in de 'Lammerentoe'; een toer langs de kleine theaters van Nederland voor de derde- en vierdejaars waarin de deelnemers hun materiaal kunnen uitproberen en aanscherpen.

In het vierde jaar zijn het vak theateratelier, de projecten en het ondernemingsplan uitgegroeid tot een (onderwijs)situatie die de beroepspraktijk dicht nadert.

De drie *kernvakken* zijn in eerste aanzet technische vakken waarin het (kennis) fundament gelegd wordt voor de toepasbaarheid ervan in het artistieke product.

Pas in het tweede jaar worden de technische vaardigheden toegepast op monoloog of dialoog. De zangtraining is een contentieus inoefenen van zangtechnische kwaliteiten. Inoefenen gebeurt zowel klassikaal als in huiswerkopdrachten.

De eerste twee leerjaren worden de *kennisvakken* aanbodgestuurd en ongedifferentieerd aangeboden. Daarbij gelden de principes: begrip, toepassing, opbouw in complexiteit, analyse en synthese die uitgroeien tot onderzoek.

De werkvormen die in de kennisvakken gehanteerd worden variëren van hoorcolleges, thematische klassikale discussies, opdracht tot het schrijven van essays, conferences en columns tot het analyseren van bestaande voorstellingen, het schrijven van recensies op basis van dramaturgische uitgangspunten en het vormgeven van dramaturgische concepten in theatertrailers.

De *praktische vakken* zijn gebaseerd op de techniek per discipline die moet worden ingeoeft. In klassikale of individuele lessen worden de deelnemers gestimuleerd binnen de kaders de techniek eigen te maken. De techniek is basis voor het reproducerend vermogen van de deelnemer.

Overwegingen

Door het samenhangende programma en door de motivatie van de instromers worden de studenten gestimuleerd om het programma te starten en af te maken. Realiteit is dat slechts 5% van de studenten per jaar de opleiding staakt ondanks het gegeven dat het collegegeld € 4000 per jaar bedraagt en dat het volgen van de opleiding veel inspanningen vergt. Vormgeving en opbouw van het programma zijn, naar de mening van het panel, goed doordacht. Door de beroepsfase heel prominent in het programma te verwerken hebben de studenten van het begin af aan het idee met hun vak bezig te zijn, zo bleek uit de gesprekken met de studenten. Door hun persoonlijk ontwikkelingsplan (pop) en persoonlijk activiteitenplan (pap) weten de studenten waar ze mee bezig zijn. De studiebegeleiding (sbl) sluit daar naadloos op aan in persoonlijke en groepsgerichte adviezen. Het panel vindt dat het onderzoeksplan dat nog gedeeltelijk in ontwikkeling is, goed aansluit op de ideeën die voor het pop en pap zijn ontwikkeld en daardoor stimulerend werkt op inzet van de studenten.

Conclusie: voldoende

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De deelnemer is toelaatbaar tot de opleiding Bachelor of Cabaret als die beschikt over een havo/vwo diploma of een mbo-4. De opleiding hanteert in principe een ondergrens vanaf 18 jaar en een bovengrens van maximaal 25 jaar om de cohesie van de groep te bevorderen. Voor de informatievoorziening wordt gebruik gemaakt van: een website, open dagen, voorlichtingsbrochures, meeloopdagen en persoonlijke gesprekken met geïnteresseerde deelnemers.

Voorafgaand aan ieder nieuw studiejaar verzorgt de opleiding een opstapprogramma. In dit programma kan de deelnemer tijdens workshops en trainingen een beter zicht krijgen op zijn (vermeende) persoonlijke talent en zijn reeds verworven competenties.

Ieder voorjaar houdt de opleiding een onderzoek dat op een kwalitatieve selectie gericht is en de vorm heeft van een auditie in twee rondes. Een toelatingscommissie selecteert op basis van: artistieke aanleg, technische mogelijkheden, motivatie en de ontwikkeling van een eigen mens- en maatschappijbeeld. Het oordeel of een deelnemer aan de aanvullende eisen voldoet, geschiedt op basis van consensusvorming door minimaal drie, maar meestal vijf, deskundige beoordelaars. De bespreking van een uitgebreide schriftelijke motivatie alsmede een actueel cv vormen elementen van de toelating.

Een bijkomend doel van het toelatingsonderzoek is het om partiële deficiënties en eerder verworven competenties in kaart te brengen. Aanvullende eisen en vrijstellingen worden op grond van het onderzoek in kaart gebracht.

De opleiding biedt deelnemers met eerder of elders verworven competenties (evc's), en zeer getalenteerde deelnemers, de mogelijkheid om in de profileringfase de opleiding versneld af te ronden. Extra getalenteerde en competente deelnemers kunnen de studieduur dus verkorten.

Overwegingen

De procedure van de intake verloopt volgens de beschrijving als in de bevindingen vermeld, zo bleek het panel uit het gesprek daarover met docenten en studenten. De intersubjectiviteit die door de inschakeling van (meestal) vijf docenten bij de toelating wordt gegarandeerd, voldoet naar de mening van het panel.

De opleiding gaat nauwgezet en volgens vastgestelde criteria om met het verlenen van vrijstellingen. Gezien de leeftijd van de instromende studenten, meestal 20 / 21 jaar, en de universitaire voorverkenningen van de instromers, zijn verzoeken om vrijstellingen op grond van eerder vervorven competenties (evc's) geen uitzondering.

Het panel plaatst een kanttekening bij deze standaard omdat de instroom zal wijzigen wanneer de opleiding wordt geaccrediteerd. De studenten kunnen dan studiefinanciering krijgen. Het gevolg is dat jongere studenten zich zullen aanmelden en ook minder gemotiveerde studenten. De gang van zaken zal dan niet veel anders zijn dan bij andere kleinkunstopleidingen. In de selectieprocedure dient daarmee rekening te worden gehouden, wil de cabaretopleiding met dezelfde instroom blijven werken en in dat opzicht niet van karakter veranderen.

Conclusie: voldoende

4.2.5 Standaard 6

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

De opleiding realiseert de studeerbaarheid door een evenwichtige indeling van het programma over de vier jaren en het wegnemen van belemmeringen die vastgesteld worden bij evaluaties. Per competentie en per vak is de studielast vastgelegd in studiepunten. Naarmate de opleiding minder aanbod gestuurd wordt, stelt de deelnemer binnen de doelen van zijn persoonlijke ontwikkeling zelf zijn activiteitenplan op. De verantwoording van studiepunten en uren blijft dan gehandhaafd zodat door de deelnemer kan worden aangegeven hoeveel tijd hij heeft ingezet voor het realiseren van zijn competenties.

Richtlijnen voor de spreiding van de studielast zijn (voorbeelden) dat een overschrijding van de studiebelasting in een specifieke werkweek van meer dan 15% niet acceptabel is en dat per semester minimaal vier en maximaal zeven kennistoetsen kunnen plaatsvinden.

Als een deelnemer gedurende bepaalde perioden om specifieke redenen minder tijd dan gepland kan spenderen aan de opleiding dient hij/zij dit terstond kenbaar te maken aan het opleidingsmanagement. Dan wordt gezamenlijk gezocht naar een passende oplossing. Door selectie aan de poort, coaching, bindende studieadviezen, herkansingen, competentie-examens en door de informele kleinschalige opzet van de opleiding, probeert de instelling belemmeringen te voorkomen dan wel te verhelpen.

Voor deelnemers met een functiebeperking is extra studieloopbaanbegeleiding mogelijk.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding studeerbaar is. De studenten ervaren de studie als inspirerend maar ook als zeer inspannend en tijdrovend. Dagen van twaalf uur werken zijn geen hoge uitzondering. Het gebouw is dan ook bijna dagelijks in de avonduren open. Door een snelle aanpak van problemen die in de gesprekken met de studenten naar voren

worden gebracht, voorkomt de opleiding escalaties en blijft de uitval laag. Studenten ervaren de studeerbaarheid sterk wisselend en achten deze afhankelijk van gegeven opdrachten en eigen taakstellingen. Maar gezien de hoge eigen motivatie en de juiste stimuli van de docenten, achten zij de last zeker acceptabel.

De KTA kent geen studenten met een functiebeperking. In het programma is flexibiliteit in het leren van vaardigheden in overleg steeds toepasbaar.

In het deelnemersberaad (klassenvertegenwoordigers, projectleider en studieloopbaan begeleider), vergelijkbaar met een opleidingscommissie, komt de studeerbaarheid in het algemeen ook regelmatig aan de orde om eventuele problemen snel te kunnen tackelen.

Conclusie: voldoende

4.2.6 Standaard 7

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

Aan alle onderdelen van het curriculum zijn studiepunten gekoppeld met een totale omvang van 240 studiepunten. Daarmee voldoet de opleiding aan de formele eisen voor een hbo-bachelor.

De studiebelasting die de deelnemers ervaren zal van persoon tot persoon, en van module tot module verschillen. Het is de verwachting (en ervaring) van Avans+ dat een meer dan gemiddelde discipline en motivatie, aangevuld met praktijkervaring ertoe leiden dat deelnemers het programma binnen de gestelde normtijd kunnen afronden.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding voldoet aan de wettelijke eisen van omvang en duur van de studie.

Conclusie: voldoende

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 8

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

De opleiding staat onder formele leiding van de directeur van Avans+ die geen operationele verantwoordelijkheid draagt. Daarnaast kent de opleiding aan functies: de projectleider / opleidingsmanager, de assistent projectleider / medewerker backoffice, de docent en de deelnemer.

Voor elke functie is een rolprofiel opgesteld. Deze rolprofielen vormen, naast de evaluaties, een belangrijk beoordelingsinstrument. Per functie zijn beschreven: de plaats van de betrokkene binnen de organisatie, de functie-inhoud, de taakgebieden en de kwaliteitscriteria.

De *projectleider* werft deelnemers aan de opleiding.

De projectleider stelt in hoofdlijnen de kaders vast waarbinnen de opleidingsactiviteiten dienen plaats te vinden. Hij selecteert en informeert potentiële docenten. Hij draagt zorg voor de algehele didactische kwaliteit. Daarnaast is de projectleider eindverantwoordelijk voor de operationele organisatie.

De inzet van de projectleider wordt gecoördineerd en geëvalueerd door de directie van Avans+.

De *assistent projectleider* draagt zorg voor de algehele praktische organisatie van de opleiding. Gedurende het opleidingstraject vormt de assistent projectleider het aanspreekpunt voor zowel deelnemers als docenten voor wat betreft alle operationeel / organisatorische zaken.

De primaire taak van de *docent* is het zorg dragen voor de feitelijke opleidingsactiviteiten. De docent draagt zelf zorg voor het vereiste niveau op zijn vakgebied. De docent is binnen het eigen vakgebied actief in de praktijk, in loondienst of als zelfstandige.

De docent waarborgt de aansluiting van het te verzorgen studieonderdeel met andere studieonderdelen door actief te participeren in door het opleidingsmanagement verzorgde evaluatie- en afstemmingsbijeenkomsten. De docent wordt beoordeeld door de projectleider van de opleiding.

De *deelnemer* die niet onder de formele verantwoordelijkheid van Avans+ valt, verricht gevraagd en ongevraagd alle inspanningen die noodzakelijk zijn om de opleiding te volgen. De deelnemer is resultaatgericht, zelfsturend, gericht op praktisch toepasbare kennisverwerving, gedreven en ambitieus.

Overwegingen

Het personeelsbeleid van de KTA stoelt op het beleid van Avans + als instelling en voldoet naar de mening van het panel. Gezien de omvang van de opleiding (circa 40 studenten gemiddeld) vraagt het panel zich af of rol- en functiescheiding wel stringent worden toegepast. De opleidingsmanager die de opleiding schraagt en draagt heeft tijdens het gesprek daarover, tot tevredenheid van het panel, duidelijkheid verschaft. Zie hiervoor ook standaard 10.

Conclusie: voldoende

4.3.2 Standaard 9

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

De docenten van de Bachelor of Cabaret worden door de projectleider geselecteerd op vakinhoudelijke excellentie, hun beroepspraktijk of opleidingspraktijk, uitvoering en inbedding opleidingsprogramma, bevlogenheid, pedagogische kwaliteiten en innovatie.

De artistiek leider/coördinator is verantwoordelijk voor de artistieke grondslagen, het artistieke beleid en het onderwijskundig beleid van de opleiding. Hij is verantwoordelijk voor de totale implementatie van het curriculum en voor alle managementzaken, specifiek voor de academie.

Alle docenten komen in aanraking met het werkveld via de eigen directe beroepspraktijk. Het is primair de verantwoordelijkheid van de betrokkene zelf te voldoen aan de vereisten van deskundigheid. Docenten bezoeken een breed scala aan (cabaret)voorstellingen en

verdiepen zich in de theaterontwikkelingen.

De gastdocenten komen uit de theaterberoepspraktijk en andere opleidingsinstituten. Zij worden op voorspraak van andere docenten uitgenodigd vanwege hun specifieke kennis, ervaring, werkwijze of expertise.

Bijna alle docenten die de opleiding verzorgen hebben een academische opleiding dan wel een eerstegraads hbo-opleiding in de gewenste discipline. Alle freelance docenten hebben een didactische bevoegdheid en een aantal jaren ervaring in het coachen en begeleiden van deelnemers.

Het vaste docententeam werkt vooral in de eerste twee jaren van de opleiding cursorisch en wordt in de laatste twee jaren van de opleiding meer ingezet voor begeleidingsactiviteiten.

Avans+ organiseert gedurende het jaar diverse collectieve activiteiten voor werkplekbegeleiders, medewerkers en docenten. Het betreft: congressen/symposia (3-5 keer per jaar), docentenbijeenkomsten (2 keer per jaar), docentenvergaderingen (minimaal 3 keer per jaar). Daarnaast bestaat de mogelijkheid opleidingen te volgen.

De opleiding kent een kwaliteitscommissie die onder meer audits uitvoert, informatie opvraagt en analyseert en vooral fungeert als vraagbaak en informatiekanaal voor projectleiders.

Overwegingen

Het panel heeft met zeven docenten gesproken. Van die zeven docenten hebben vier docenten een masteropleiding en drie docenten een hbo-opleiding gevolgd. Het panel merkt op dat voor sommige functies binnen de opleiding geen adequate master is te volgen, dus dat de opleiding wel moet werken met docenten met een hbo-opleidingsniveau. Het panel acht een hbo-opleidingsniveau van enkele docenten geen enkele belemmering om te kunnen spreken van een hbo-opleidingsniveau van de Bachelor of Cabaret. Het panel acht het van groot belang dat de docenten enthousiast zijn. Bevlogen docenten leveren immers bevlogen studenten op die met hun persoonlijke artistieke kracht veel kunnen bereiken. Cabaret moet het hebben van de innerlijke energie van de cabaretier, dat is de spil waar het in de cabaretwereld om draait. Het panel is van mening dat die energie door de hele opleiding heen aanwezig is en zeker bij de gesproken docenten.

Conclusie: voldoende

4.3.3 Standaard 10

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Een team van 3 kerndocenten verzorgen de kernvakken, 13 docenten de theoretische en praktische ondersteunende vakken. Een flexibele schil van tien tot vijftien externe gastdocenten verzorgt het overige onderwijs.

De docent/deelnemerratio bedraagt 1:4, wat voor het kunstonderwijs een gangbare norm is, zo meldt het informatiedossier. De opleiding start met vijftien personen en in de volgende jaren loopt dit op tot rond de 50 deelnemers.

Bij capaciteitsproblemen van de projectleider of assistent projectleider zijn altijd collega's beschikbaar die tijdelijk of structureel ondersteuning kunnen bieden.

Overwegingen

De omvang van het personeel is naar de mening van het panel toereikend. Studenten geven aan dat de docenten 'altijd' beschikbaar zijn en dat lesuitval nauwelijks voor komt. Steeds kan de opleiding zo nodig een beroep doen op capabele en deskundige beroepsbeoefenaren en wetenschappers van elders.

Het panel dacht uit het dossier te kunnen concluderen dat de positie van de projectleider zo bepalend is voor de opleiding, dat er een reëel gevaar voor de continuïteit van de opleiding zou kunnen gaan ontstaan als zij zou uitvallen. Dat gevaar speelde in het verleden zeker, zo werd in het gesprek daarover aangegeven, maar nu niet meer. De uitgebreide netwerken en competente docenten ter vervanging, staan borg voor de voortgang van de Bachelor of Cabaret in de toekomst, ook als de projectleider wegvalt. De ontwikkeling van de aanvraag toets nieuwe opleiding heeft er mede voor gezorgd dat de projectleider de opleiding is gaan 'loslaten'. Ook heeft het opstellen van het dossier het inzicht in de scheiding van functies en rollen bevordert en ertoe geleid dat vandaag de dag competente docenten op cruciale momenten en voor essentiële besluiten daadwerkelijk worden ingeschakeld. In het gesprek met de docenten heeft het panel kennis gemaakt met enkele voorbeelden van competente docenten.

Conclusie: voldoende

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 11

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding Bachelor of Cabaret wordt verzorgd op een locatie die ter beschikking wordt gesteld door de Academie en bestaat uit een schoolgebouw te 's-Hertogenbosch. Het gebouw is door de gemeente beschikbaar gesteld voor de opleiding, en is grondig gerenoveerd en verbouwd.

Het pand bevat:

- een geoutilleerde theater/danszaal,
- ruimtes voor techniek (licht/geluid/AV en dergelijke),
- kleedruimtes, douches en toiletten,
- viertal lesruimtes,
- centrale hal,
- kantine
- twee kantoren.

Op enkele plaatsen in het gebouw zijn computers beschikbaar om zelfstandig te werken. De theorielokalen hebben apparatuur zoals: overhead, beamers, schoolborden, flip-overs etc.

In het gebouw zijn een printer, kopieerapparaat, cd-brander en scanner aanwezig.

Voor informatie kunnen deelnemers terecht bij het ondersteunend bureau.

In de bibliotheek zijn informatiebronnen zoals vakliteratuur, tijdschriften en digitale databanken beschikbaar.

Het onderwijsconcept van Avans+ vereist ruimte voor: kennisoverdracht, fysieke trainingen, training in diverse cabaretdisciplines, podiumactiviteiten, werken in groepen, zelfstudie en

begeleiding.

Overwegingen

Het panel heeft de voorzieningen tijdens een rondleiding door het gebouw gezien. De beschrijving uit het aanvraagdossier geeft een getrouw beeld van de werkelijkheid en is naar de mening van het panel toereikend. Het panel acht een adequate werking van de bibliotheek van essentieel belang.

Conclusie: voldoende

4.4.2 Standaard 12

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De informatievoorziening dient niets onnodig ingewikkeld of uitgebreid te presenteren, zo stelt het dossier. Elke deelnemer en diens werkplekbegeleider krijgen daarom bij aanvang van de opleiding een tweetal documenten: de studiegids en de onderwijs- en examenregeling. Daarin staat alle cruciale informatie die nodig is.

Het onderwijsproces en het leerproces van de deelnemer worden afgestemd binnen de studieloopbaanbegeleiding en artistieke supervisie.

Binnen studieloopbaanbegeleiding wordt individueel en in kleine groepjes gewerkt. Er wordt een portfoliosysteem gebruikt, een persoonlijk dossier dat zicht geeft op de groei van de ontwikkeling van de competenties die nodig zijn voor het beroep. In het begin van de opleiding is de studieloopbaanbegeleiding intensief, naarmate de studie vordert wordt de intensiteit teruggebracht. Van acht keer groepsgewijs en acht keer individueel in de propedeuse naar gesprekken op verzoek, dus incidenteel, in het vierde jaar.

De artistieke supervisie richt zich op de persoonlijke artistieke stellingname van de deelnemer. De artistieke begeleiding vindt in de eerste twee jaar, wekelijks, klassikaal plaats. In latere jaren wordt deze artistieke supervisie steeds directer toegespitst op de persoonlijke artistieke ontwikkeling van de deelnemer naar het vak van cabaretier.

De artistieke supervisie gebeurt door de projectleider van de opleiding.

Daarnaast vindt begeleiding uiteraard bovenal plaats door docenten. Dankzij het kleinschalige karakter van de opleiding is één op één contact tussen de docenten en de deelnemers eerder regel dan uitzondering. Extra begeleiding vindt uitsluitend plaats op voorspraak van, of na kennisgeving aan, de projectleider van de opleiding.

Overwegingen

De studiebegeleiding overtreft de verwachtingen die je daar van kunt hebben op grond van het dossier. De studenten zijn buitengewoon tevreden over hun begeleiding zowel over de individuele begeleiding als die in groepsverband. Docenten en studiebegeleiders zijn gemakkelijk bereikbaar en deskundig.

Studenten hebben bij aanvang van de studie een goed beeld van wat hen te wachten staat door de informatievoorziening op maat. Gedurende de studie worden de prestaties regelmatig geëvalueerd en besproken zodat studenten steeds weten hoe zij er voor staan.

Conclusie: voldoende

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 13

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

Kwaliteitszorg heeft betrekking op het vaststellen van de technische, functionele en relationele kwaliteit. Onder alle bij de opleiding betrokken groepen worden periodiek evaluatiegegevens verzameld om de opleiding te optimaliseren, zo stelt het aanvraagdossier. De kwaliteitscommissie, de centrale examencommissie en de werkveldadviesraad worden daarbij ingezet.

De evaluaties hebben betrekking op de volgende onderdelen: de gebruikte materialen, de organisatorische processen, het programma, de docenten en de klanttevredenheid. Voor alle aspecten heeft Avans+ indicatoren opgesteld om de kwaliteit te toetsen. Bij het programma zijn die indicatoren onder meer: overlappingsen, aansluiting bij de visie, aansluiting bij de beroepspraktijk en studeerbaarheid.

Bij de klanttevredenheid komt de resultante aan de orde van het verschil tussen de kwaliteit die de klant *verwacht* enerzijds en de kwaliteit die hij *ervaart* anderzijds. Het optimaliseren van klanttevredenheid vormt een speerpunt.

In een uitgebreid schema meldt het aanvraagdossier hoe het systeem wordt toegepast binnen de Bachelor of Cabaret naar tijd, doelgroep en frequentie.

Overwegingen

Het panel achtte in eerste instantie het kwaliteitszorgsysteem meer dan toereikend. Het systeem dat ontwikkeld werd door Avans, bestempelde het panel als een 'waterhoofd' gezien de geringe omvang van de cabaretopleiding. Maar tot genoegen van het panel bleek het systeem goed te werken in de praktijk en juist toegepast te worden. De toetsbare streefdoelen worden gehaald, de prestatie-indicatoren worden ingevuld en besproken, geplande evaluaties worden uitgevoerd en portfolio's worden nauwkeurig bijgehouden en van feed-back voorzien. Dit viertal elementen wordt vermeld als voorbeelden die het panel inzag om enkele acties op grond van het systeem te verifiëren.

Een argument om het hele systeem toe te passen in deze kleine opleiding met veel informele communicatie en verbeteracties die per direct ingevoerd worden, kwam in de gesprekken naar voren: juist in een kleine opleiding moet voldaan worden aan de procedures om ruimte te scheppen voor de participanten.

Conclusie: voldoende

4.5.2 Standaard 14

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De opleiding Bachelor of Cabaret is in haar huidige vorm geen gans nieuwe opleiding.

Daarom hebben docenten en opleidingsmanagement al enkele jaren ervaring kunnen opdoen met de ontwikkeling en uitvoering van de opleiding die aan de huidige bachelor ten grondslag ligt. Op basis van evaluatieresultaten met deelnemers, docenten en andere betrokkenen worden voortdurend ambities bijgesteld en zijn verbeteracties geformuleerd en uitgevoerd.

De taakstelling van de *kwaliteitscommissie* bestaat uit: het vaststellen van kwaliteitsstandaarden, het verwerven, uitbouwen en toegankelijk maken van opleidingskundige expertise en collegae kwaliteitsbewust maken. De kwaliteitscommissie doet dit door periodiek audits uit te voeren, informatie op te vragen en te analyseren en vooral door te fungeren als vraagbaak en informatiekanaal voor projectleiders. De leden van de commissie worden geacht deskundig te zijn op het terrein van de kwaliteitszorg, zowel inhoudelijk als op het gebied van veranderingsmanagement. De *examencommissie* heeft tot taak toe te zien op de borging van de kwaliteit van de examens, onder andere op de betrouwbaarheid en validiteit van het toetsingssysteem en het bewaken van consistentie, afwijkingen en jurisprudentie.

De kwaliteit van de opleiding wordt mede beoordeeld door betrokkenen uit het *beroepenveld*. Dit gebeurt onder andere door: gastdocenten, deskundigen en de werkveld adviesraad (war). De war komt minstens twee keer per jaar bij elkaar. Leden van de war zijn cabaretiërs en vertegenwoordigers van impresariaten, theaterdirecties, evenementenbranche en collega-opleidingen.

De opleiding heeft regelmatig contacten met *alumni* en verricht iedere drie jaar een onderzoek onder alumni waarin wordt nagegaan of zij na de opleiding beschikken over voldoende startbekwaamheden voor het beroep. Afgestudeerden worden betrokken bij de organisatie van na- en bijscholingen en bij onderzoek.

Overwegingen

Alle beschreven gremia worden betrokken bij de kwaliteitszorg.

De war is heel actief binnen de opleiding en wil dat ook blijven doen na de 'pionierstijd' als het tno-traject is afgerond. De nadruk op het zakelijke aspect in de opleiding en de introductie van een gedragsetiquette zijn nieuwe ontwikkelingen die door de war naar voren zijn gebracht. Ook het professioneel handelen heeft de nadrukkelijke aandacht van de war. Het studentenberaad / deelnemersberaad werkt als de opleidingscommissie en draagt alleen die term niet.

Conclusie: voldoende

4.6 Toetsing

4.6.1 Standaard 15

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Avans+ toetst, volgens het aanvraagdossier, niet de te leveren *prestaties* (die persoonsgebonden zijn), maar de *handelingsbekwaamheid in kritische (beroeps)situaties*. De opleiding toetst formatief en summatief. Die beide zijn verweven met het leerproces. Avans+ streeft naar een vorm van competentiegerichte circulaire toetsing (Nieweg, 2003).

Het circulair karakter geeft aan dat het toetsen het leren ondersteunt en het leren ondersteunt het toetsen en dat blijkt uit onder meer: de deelnemer heeft de meeste verantwoordelijkheid en bewijst zijn eigen competentie, betekenisvolle kennis en feedback geven en ontvangen. In het dossier staat geschreven: om inzicht te krijgen in de competentiegroei van onze deelnemers hanteren wij een zogenaamde *methodemix van* afzonderlijke kennis- of vaardigheidstoetsen, meerdere vormen en contexten combineren, gefaseerde competentieverwerving en herhaald toetsen.

Om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van het toetsingsproces te kunnen garanderen hanteert Avans+ de kwaliteitseisen aan toetsing zoals die zijn opgesteld door Klarus. De toetsing moet verder voldoen aan de eisen van actualiteit, objectiviteit en transparantie.

Transparantie van toetsing wordt verkregen door alle betrokkenen volledig inzicht in de criteria te geven die gehanteerd worden. Per programmaonderdeel zijn per leerdoel toets- en beoordelingscriteria vastgesteld. Van elke summatieve toets wordt aangegeven op welke wijze de puntentelling en de berekening van het cijfer plaatsvindt en welke weging hierbij wordt gehanteerd. Docenten dienen hun waardering altijd te onderbouwen.

Ter adstructie wordt in het dossier de wijze van toetsen van het Theateratelier beschreven.

Overwegingen

De opleiding is competentiegericht. De competenties worden getoetst volgens adequate methoden en criteria van toetsing die daarvoor gelden. Per onderdeel kan het panel slechts met moeite vaststellen of de toetsen voldoen vanwege de verschillende toetsvormen die voortkomen uit de verschillende activiteiten, maar over wat het panel wel heeft kunnen inzien heeft het panel een positief oordeel.

De verschillende vakken worden in overleg tussen de docenten en op grond van passende criteria getoetst. De summatieve toetsen bij de competentiebeoordelingen worden uitvoerig beschreven. Bij bijna alle beoordelingen zijn meer docenten betrokken. Bij de eindbeoordeling van het theateratelier, de voorstelling, worden alle betrokken docenten en deskundigen ingeschakeld. De denker, de maker en de speler worden getoetst bij de voorstelling.

Het panel heeft uitgebreid gedurende de sessies gesproken over het hbo-niveau van de Bachelor of Cabaret en is tot de conclusie gekomen dat het eindniveau hbo-waardig is. Het panel heeft echter geen scriptie kunnen beoordelen om het hbo-niveau van daaruit te kunnen vaststellen. De eerste scriptie moet nog geschreven worden. De opzet om tot een scriptie te komen en de redenen waarom de opleiding met een scriptie wil gaan werken, naast de voorstelling en het ondernemingsplan, is eerder beschreven (onder meer bij standaard 2) en geeft het panel het vertrouwen dat de scriptie een wezenlijk onderdeel gaat vormen van de totale opleiding. Het document *Handleiding afstudeerscriptie* onderbouwt het vertrouwen van het panel.

De afgestudeerde cabaretier is in staat zelfstandig een voorstelling te organiseren en uit te voeren met alle facetten die daar op betrekking hebben. Analyse, reflectie, integratie en het nemen van beslissingen binnen een complexe annotatie zijn facetten die op het hbo-niveau van toepassing zijn. Het doen van praktijkonderzoek zit in de totale opleiding verweven. De gesproken docenten, waarvan enkelen ook aan een universiteit zijn verbonden en een aan een conservatorium, achten het niveau van de studenten van dien aard dat ze zonder meer durven stellen dat de studenten van deze Bachelor of Cabaret gemiddeld van een hoger niveau zijn dan de studenten waar ze elders lesgeven.

Het gesprek met de studenten, voor een gedeelte universitair geschoold, zij het niet steeds voltooid, gaf het panel geen reden daar aan te twijfelen.

Conclusie: voldoende

4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.7.1 Standaard 16

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

De besturen van Avans + en van de KTA geven de studenten de garantie dat zij hun aangevangen studie aan de KTA kunnen voltooien. De opleiding is niet bekostigd en Avans+ heeft niet het doel om te streven naar bekostiging. De financiële voorzieningen komen uit vier bronnen: de studenten die per jaar €4000 betalen voor hun studie, de Gemeente Den Bosch die het gebouw beschikbaar stelt, het impresariaat van de KTA dat voorstellingen vermarkt en de kringvrienden van de KTA.

Overwegingen

Het panel heeft geen enkele reden te twijfelen aan de afgegeven afstudeergarantie. De opleiding bestaat al 20 jaar zonder financieel in de problemen te komen.

Conclusie: voldoende

4.8 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is voldoende.

De Bachelor of Cabaret is een opleiding die bewezen heeft recht van bestaan te hebben.

Het panel heeft voor alle standaarden zonder de minste twijfel voldoende kunnen toekennen. De opleiding voldoet daarom naar de mening van het panel aan de basiskwaliteit die van een hbo-bacheloropleiding mag worden verwacht.

4.9 Aanbevelingen

Het panel heeft geen aanbevelingen van dringend belang geformuleerd. In het rapport staan een paar overwegingen, die van belang zijn voor de opleiding in de toekomst. De kanttekeningen zijn onder meer terug te vinden bij de standaarden *instroom (standaard 5)* en *materiële voorzieningen (standaard 11)*.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van <u>wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk</u>	V
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	V
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde <u>eindkwalificaties te bereiken</u>	V
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten	V
	6. Het programma is studeerbaar	V
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de <u>omvang en de duur van het programma</u>	V
	3 Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma		V
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma		V
4 Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn <u>toereikend voor de realisatie van het programma</u>	V
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten <u>aan bij de behoefte van studenten</u>	V
5 Interne kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen	V
	14. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken	V
6 Toetsing	15. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	V
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	16. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	V
Algemene conclusie	V	

V = voldoende O = onvoldoende

Bijlage 1: Samenstelling panel

Voorzitter: *Kees Horsman, associé bij Van Beekveld & Terpstra;*

Kees Horsman is aanvankelijk werkzaam geweest als leraar in het voortgezet onderwijs, waarna hij verschillende functies heeft uitgeoefend bij de tweedegraads lerarenopleidingen. Vervolgens was hij werkzaam als schoolleider in het voortgezet onderwijs, eerst als rector later als voorzitter van een centrale directie. Vervolgens was hij als projectleider verbonden aan het landelijke Q5-project, dat scholen voor voortgezet onderwijs wil stimuleren om zelf verantwoordelijk te zijn voor hun eigen kwaliteit en kwaliteitszorg. Op dit moment is hij als consultant verbonden aan een organisatieadviesbureau.

Hij is lang lid geweest van het AB en DB van Schoolmanagers_VO, een vereniging die schoolleiders in het VO verbond en nu is opgegaan in de VO-raad. Hij maakt nog steeds deel uit van verschillende besturen in de onderwijs- en gezondheidssector. De heer Horsman is lid geweest van verschillende visitatiecommissies die rapporten hebben uitgebracht over de eerste en tweedegraads lerarenopleidingen.

Hij maakt deel uit van de redactie van Meso en heeft ook zelf regelmatig in diverse bladen gepubliceerd, meest over kwaliteitszorg.

Leden:

lid

Herman Mariën, opleidingshoofd podiumkunsten bij Artesis Hogeschool Antwerpen;
Herman Mariën studeerde in 1976 af aan de Studio Herman Teirlinck (kleinkunst) en behaalde diverse diploma's aan de afdeling klassieke muziek van het Antwerpse conservatorium (muziektheorie). Na een korte carrière als kleinkunstenaar werd hij op jonge leeftijd directeur van de Academie voor Muziek en Woord van Hemiksem en leraar Gehoorvorming, Solfège en Muziek beluisteren aan het Antwerpse Conservatorium. Na de fusie van het Conservatorium met de Studio Herman Teirlinck en het Hoger Instituut voor Dans werd hij in 1997 hoofd van dit nieuwe departement, een onderdeel van de Artesis Hogeschool Antwerpen. Vanuit zijn ervaring in het begeleiden van jong talent werd hij eind 2001 aangesteld als Secretaris-generaal van Jeugd en Muziek Vlaanderen, de grootste muzikeducatieve organisatie in het Vlaamse muzieklandschap. In april 2009 keerde hij terug naar het Koninklijk Vlaams conservatorium met een opdracht als Opleidingshoofd Podiumkunsten. Hij draagt er verantwoordelijkheid voor de opleidingen Dans (professionele bachelor) en drama (academische master), met als studierichtingen Acteren, Kleinkunst en Woordkunst. Accidenteel maakt Herman Mariën tijd vrij voor het schrijven van teksten voor muziektheater.

lid

Steven Schenk, docent / studiebegeleider Amsterdamse toneelschool & Kleinkunstacademie van de Theaterschool;

Steven Schenk studeerde in mei 1986 af aan de Utrechtse Akademie voor Expressie en gaf als dramadocent enkele jaren les in het hbo. Tussen 1983 en 1991 werkte hij bij de bibliotheek Theateramusement van het Theaterinstituut Nederland, onder meer als vakinhoudelijk medewerker voor dit specialisme. Met lessen theatergeschiedenis en repertoirekennis begon Steven in 1990 aan de Akademie voor Kleinkunst in Amsterdam. Deze opleiding fuseerde met de Toneelschool in 2001 en vanaf dat moment gaf hij theorieles aan alle jaren in deze opleiding en werkte hij ook als stagebegeleider. Vanaf

september 2011 is hij studiebegeleider van de gehele ATKA-opleiding. Steven rondde een academische studie Communicatiewetenschap af in 1997 en werkte als copywriter en in public relations. Op dit moment werkt hij ook als acquirerend redacteur voor Uitgeverij Meinema in Zoetermeer.

Lid

Raf Walschaerts, cabaretier en muzikant Kommil Foo;

Raf Walschaerts (1965) studeerde af als Licentiaat Klinische Psychologie aan de rijksuniversiteit Gent in 1988. Hij richtte datzelfde jaar samen met broer Mich Walschaerts het cabaret-gezelschap Kommil Foo op, en maakte daarmee in de loop der jaren 17 avondvullende voorstellingen. De laatste voorstelling 'breken' ging in première in mei 2012, en speelt momenteel in de Vlaamse en Nederlandse theaters. (www.kommilfoo.be). Hij bracht met Kommil Foo 9 cd's en 5 dvd's uit. Raf schreef en/of regisseerde 9 toneelstukken voor het Vlaamse jeugdtheater-gezelschap 4Hoog uit Gent en schreef en speelde in 2010-2011 de toneel-monoloog 'zoon', tevens uitgegeven als luisterboek bij Lannoo. Hij werkt momenteel aan een nieuwe theatermonoloog. Première november 2013.

Student-lid:

Myrthe Woddema.

Myrthe Woddema, student Toegepaste Psychologie op de Hogeschool Leiden; Myrthe Woddema is in 2007 begonnen met de opleiding Toegepaste Psychologie en heeft in haar 3de studiejaar een premaster Humanistiek gevolgd aan de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht. In de eerste twee jaar is zij actief betrokken geweest in de opleidingscommissie van haar opleiding en heeft zij een studievereniging opgericht. In 2010 is verkozen tot lid van de centrale studentenraad en is zij onder andere betrokken geweest bij een interne audit instellingstoets van de Hogeschool Leiden. Tevens draagt zij binnen de studentenraad zorg voor het schrijven van initiatiefvoorstellen en adviesmemo's voor het college van bestuur van de Hogeschool Leiden.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Nancy Van San, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en Kees van de Meent, extern secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 11 mei 2012.

Locatie: Koningstheateracademie, Havensingel 25, Den Bosch

Programma:

08.30u - 09.15u ontvangst en vooroverleg panel

09.30u - 10.00u Sessie 1 – gesprek vertegenwoordigers instellingsbestuur en onderwijsinstituut Avans+ en stichting KTA: Coen Toebosch en bestuur Koningstheateracademie (Leo Markensteijn)

10.15u - 11.15u Sessie 2 – gesprek vertegenwoordigers opleidingsmanagement (ook de thema's kwaliteitszorg en studiebegeleiding komen in dit gesprek aan bod)
Anna Uitde Haag, Annalin van Putten

11.30u - 12.30u Sessie 3 – gesprek docententeam (een vertegenwoordiging van de vier leerlijnen)
Minou Bosua (theateratelier), Annelies Herfst (mime, theateratelier), Laurens Ham (literatuurgeschiedenis), Michiel Lieuwma (dialogo schrijven), Tom Dicke (solfège), Annalin van Putten (SLB en dramaturgie), Frank Verhallen (repertoirekennis)

12.30u - 13.00u overleg panel tijdens lunch (besloten)

13.00u - 13.30u bezoek voorzieningen (rondleiding)

13.45u – 14.45u Sessie 4 – gesprek studenten en alumni (aandacht voor verschillende studiejaar en voor studenten met een functiebeperking)
Andries Tunru (eerstejaars), Merijn Krol (tweedejaars), Madelene Vera (derdejaars), Jan Beuving (alumni deeltijdvariant)

15.00u - 15.45u Sessie 5 – gesprek werkveld
Anne van Rijn, Jan Gras, Jacques Boonman.

15.45u - 16.30u overleg panel (besloten)

16.30u - 16.45u Sessie 6 – tweede gesprek vertegenwoordigers opleidingsmanagement met aandacht voor zaken die nog onduidelijk zijn (eventueel) *(heeft niet plaats gevonden)*
Anna Uitde Haag en Coen Toebosch

16.45u - 17.00u overleg panel (besloten)

17.00u -17.15u sessie 7 – beknopte terugkoppeling eerste bevindingen van het panel

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Bachelor of Cabaret een opleiding van Avans+, per standaard bijlagen toegevoegd met een totaal van 71

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- geen

Overige documenten

- portfolio's van studenten

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

aio	assistent in onderzoek
ATKA	Amsterdamse toneelschool & Kleinkunstacademie van de Theaterschool
ba	bachelor
evc	eerder verworven competenties
ECTS	European Credit Transfer System
hbo	hoger beroepsonderwijs
KTA	Koningstheateracademie
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
pap	persoonlijk activiteitenplan
pop	persoonlijk ontwikkelingsplan
sbl	studieloopbaanbegeleiding
war	werkveldadviesraad
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het paneladvies is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Bachelor of Cabaret van de Avans+.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Dossiernummer 000335